

Написано от Христо Христов
Събота, 28 Април 2012 13:19

Национален съвет по журналистическа етика

Данъчен № 4220136200, БУЛСТАТ: 131463428, София - 1000, ул. "Алабин" 58, ет.1,
тел. 988 36 81, 988 47 84, факс: 987 33 75

Сайтът **Държавна сигурност.com** публикува пълния текст на малко известно на широката общественост становище на Комисията за етика в електронните медии, което се отнася за принадлежността на журналистите към структури от категорията на специалните служби, каквато е бившата ДС.

Становището е прието през 2009 г., след като комисията по досиетата обяви в няколко решения лицата с принадлежност към ДС в електронните медии.

Документът е публикуван на сайта на Националния съвет за журналистическа етика (<http://www.mediaethics-bg.org/index.php?do=35&id=244>) в категория „Препоръки”.

:

СТАНОВИЩЕ

на Комисията за етика в електронните медии

Комисията по етика в електронните медии на свое заседание на 12.10.2009 г. в състав:

Кирил Вълчев - Председател

Светла Петрова – заместник председател

Александър Кашъмов – заместник председател

Васил Самарски

Написано от Христо Христов
Събота, 28 Април 2012 13:19

Ели Герганова
Нина Венова
Пролет Велкова
Ренета Николова
Татяна Величкова
Татяна Симеонова
Цветанка Ризова
Цеца Ефтимова

В съответствие с чл.21, ал.1 от Правилника за дейността на Комисията за етика в печата и Комисията за етика в електронните медии всяка от комисиите може по своя инициатива да разглежда въпроси от обществен интерес.

През 2008 г. в изпълнение на Закона за достъп и разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към държавна сигурност и разузнавателните служби на БНА създадената със закона комисия издаде решение за установяване на принадлежност към органите на бившата Държавна сигурност и оповестяването на журналисти. Оповестяването на тази информация възобнови дебати, водени в професионалните среди и групи от обществото от 1990 г. насам. В тази връзка се оформят две основни позиции:

- Принадлежността на журналисти към органите на бившата ДС поставя проблеми относно независимата журналистика и е несъвместима с основни изисквания към професията
- Принадлежността на журналисти към органите на бившата ДС не поставя сериозни проблеми относно независимата журналистика и е съвместима или безразлична по отношение на основни изисквания към професията. Относитими към темата са две групи разпоредби на Етичния кодекс. Според Преамбюла на Кодекса:

Съгласно Конституцията на България и нейните международни споразумения в сферата на човешките права;

Като потвърждаваме, че всеки има основното право на свобода на изразяване, достъп до информация, защита на личното достойнство и неприкосновеността на личния живот и право на безопасност и сигурност;

Като потвърждаваме, че трябва да бъде гарантирано правото на медиите да работят без всякаква цензура;

Като съзнаваме, че за да се балансират тези права, медиите имат както свободи, така и отговорности, както права, така и задължения;

Като декларираме, че нашата основна цел, възприемайки духа и буквата на този Кодекс, е да уважаваме правото на обществото да получава и разпространява достоверна информация, за да могат гражданите да играят активна роля в условията на прозрачна демокрация;

Като признаваме своята отговорност да уважаваме тези права, ние, представителите на българските медии, приемаме следните принципи :

Втората група относими към темата разпоредби от Кодекса съдържат конкретни ангажменти:

3.11 РЕДАКЦИОННА НЕЗАВИСИМОСТ

3.1 Няма да се поддаваме на политически или икономически натиск или влияния.

3.2 Ясно ще разграничаваме вземането на редакционни решения от търговската политика на медията.

3.3 Ясно ще разграничаваме редакционното съдържание от платените публикации, рекламните или спонсорирани материали.

3.4 Ние не приемаме каквито и да било лични, политически или финансови стимули, които могат да повлияят на нашата способност да предоставяме на обществото точна информация.

3.5 Няма да използваме достъпа си до информация като средство за лично облагодетелстване, особено по отношение на информация за развитието на бизнеса и финансовите пазари.

3.6 Няма да отразяваме събития или теми, в които имаме пряк личен интерес, или ще посочим личните си интереси, когато това има отношение към материала.

3.7 Уважаваме правото на журналиста да откаже да изпълни задачи, или да бъде посочен като автор на материали, нарушаващи буквата и духа на този Кодекс.

3.8 Ние няма да плащаме на източници за информация, но където се наложи плащане, за да се получи информация, която обществото има право да знае, ние ясно ще посочим, че е било платено за нея.

Цитираните текстове от Етичния кодекс на българските медии следва да се тълкуват в светлината на международните актове за правата на човека и конкретно:

- Чл.19 от Всеобщата Декларация за правата на човека
- Чл.10 от Конвенция за защита правата на човека и основните свободи

- Чл.19 от Международния пакт за гражданските и политическите права.

Комисиите са овластени да тълкуват и прилагат Етичния кодекс на българските медии доколкото с Правилника за дейността на Комисията за етика в печата и Комисията за етика им е предоставено да издават решения по конкретни жалби или становища по въпроси от обществен интерес. Ето защо за становище по въпрос от обществен интерес е допустимо и дори наложително тълкуването на Етичния кодекс.

В Етичния кодекс на българските медии не се съдържат конкретни разпоредби относно наличието или липсата на принадлежност към ДС или други държавни служби за сигурност. Същевременно с Кодекса се предписват правила и принципи, които се отнасят както до медиите, така и до отделните журналисти и журналистическата дейност като цяло. В чл.21 от Правилника за дейността на Комисията за етика в печата и Комисията за етика е употребен изразът „принципни въпроси на журналистическата дейност”.

В Етичния кодекс няма предписание относно наличието или липсата на цитираната конкретна категория принадлежност, но има предписания относно независимостта на журналистиката от политически или икономически натиск или влияния (3.1.) и относно недопустимостта на каквито и да било «лични, политически или финансови стимули», които могат да повлияят на способността за предоставяне на обществото на точна информация (3.4).

Тези въпроси придобиват още по-голямо значение с оглед на ролята на медиите в демократичното общество. В тази връзка Европейският съд за правата на човека подчертава относно ролята на пресата:

„... нейн дълг е да разпространява информация и идеи по въпроси от обществен интерес. Не само пресата има задачата да разпространява такава информация и идеи, а и обществото има правото да ги получава. Ако това не е така, пресата няма да бъде в състояние да играе своята жизнено важна роля на "обществен страж". (решение по делото Торгейрсон с/у Исландия)

Независимостта от външни влияния, особено такива от политически и икономически

Написано от Христо Христов
Събота, 28 Април 2012 13:19

характер е недопустима за медиите и журналистите с оглед ролята им да дадат възможност обществото да обхване всички гледни точки. В друго решение Съдът отбелязва:

„Освен това, свободата на печата дава една от най-добрите възможности за обществото да узнае идеите и възгледите на политическите лидери и да оформи мнението си за тях. По-общо, свободата на политическия дебат е в самата същност на концепцията за демократично общество, която е намерила отражение в цялата Конвенция.” (решение по делото Лингенс с/у Австрия)

Принадлежността към службите за сигурност следва да се разглежда като широка изложеност на влияния и стимули. Този вид служби се характеризират със строга йерархия, отношения на власт и подчинение, конспиративност. Отделно от конкретната морална оценка на орган като Държавна сигурност, дадена и в документи на Съвета на Европа, принадлежността на едно лице към каквато и да е служба за сигурност и едновременно с това към журналистическата дейност представлява конфликт на интереси само по себе си.

Практическото приложение на това заключение е в сферата на конкретната преценка на конкретните медии.

Водима от горното, Комисията за етика в електронните медии изразява следното становище:

„Принадлежността на журналист към структури от категорията на службите за сигурност е несъвместимо от гледна точка на принципа за журналистическата независимост”.